

**Opinia dotycząca dopuszczalności świadczenia usług
lekarsko-weterynaryjnych
poza siedzibą zakładu leczniczego dla zwierząt**

Opinia dotyczy przeprowadzania zabiegów kastracji/sterylizacji zwierząt domowych przez podmioty uprawnione do świadczenia usług weterynaryjnych, zakłady lecznicze dla zwierząt, poza ich siedzibą, w pojazdach specjalnie przystosowanych do świadczenia tego typu usług.

Powyżej opisana działalność nie została zabroniona przez ustawodawcę krajowego, jak i unijnego. Nie jest ona obecnie szczegółowo uregulowana, jednak ustawodawca wyraźnie przewidział możliwości świadczenia usług weterynaryjnych poza siedzibą zakładu leczniczego, w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz.U. z 2017 r. poz. 188), jako jedyny, dodatkowy wymóg wskazując zgłoszenie od posiadacza zwierzęcia. Przy tym nie rozróżnia świadczenia usługi przy wykorzystaniu przystosowanego pojazdu od wykonywania świadczenia w gospodarstwie.

Przytoczone akty prawne:

- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. 2017 poz. 1840), dalej jako: „u.o.z.”;
- ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz.U. z 2017 r. poz. 188), dalej jako: „u.z.l.z.”.

W okresie ostatnich 20 lat, wiele dyskusji i działań poświęcono bardzo istotnemu i powszechnemu problemowi w sferze ochrony zwierząt, a mianowicie brakowi kontroli liczebności populacji zwierząt domowych. Dotyczy to w szczególności psów i kotów, których w schroniskach, w roku 2014, przebywało: psów 105,7 tys. i kotów 24,1 tys. (wg danych zawartych w wynikach kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli nr P/16/058). Problem ten, powszechny w miastach, jak też w gminach wiejskich, wymaga podjęcia systematycznych prac przez organy samorządu terytorialnego, jak też powszechnych działań obywateli, w szczególności zrzeszonych w organizacjach społecznych, których celem działania jest ochrona zwierząt. Należy też nadmienić, że środki finansowe przeznaczone na opiekę nad zwierzętami bezdomnymi są coraz większe, co nadal w większości gmin nie przekłada się na efektywność działań.

Obecnie, m.in. dzięki wnioskowi z kilku już kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli, wskazywane są dwie drogi skutecznego działania na rzecz zmniejszenia ilości zwierząt niechcianych, często stających się w skutek tego bezdomnymi. Jest to po pierwsze powszechne znakowanie zwierząt domowych, nad regulacjami mającymi wprowadzić taki obowiązek

trwają prace już od kilku lat, po drugie, powszechna kastracja lub sterylizacja, a więc spowodowanie trwałej bezpłodności zwierzęcia.

W przypadku drugiej ze wskazanych sfer działań bardzo ważny jest łatwy dostęp do usług weterynaryjnych. Odpowiedzią na tę potrzebę stały się pojazdy odpowiednio przystosowane do przeprowadzania takich zabiegów, w których takie usługi są świadczone przez podmioty uprawnione.

Przeprowadzenie zabiegów na zwierzętach reguluje szereg przepisów, m.in. art. 27 ust. 1 u.o.z., wg którego *zabiegi lekarsko-weterynaryjne na zwierzętach są dopuszczalne dla ratowania ich życia lub zdrowia oraz dla koniecznego ograniczenia populacji i mogą być przeprowadzane wyłącznie przez osoby uprawnione*, a dokładnie podmioty uprawnione do świadczenia usług weterynaryjnych. Podmiotami tymi są zakłady lecznicze dla zwierząt, dla których szczegółowe wymogi określone zostały w ustawie o zakładach leczniczych dla zwierząt (u.z.l.z.). Jest to więc pierwszy wymóg by usługa została zrealizowana zgodnie z prawem. Zabiegi takie muszą być wykonywane w znieczuleniu ogólnym (art. 27 ust. 3 u.o.z.), według zasad sztuki weterynaryjnej, to drugi wymóg. Jeżeli usługa ma być świadczona poza siedzibą zakładu leczniczego dla zwierząt, dodatkowym wymogiem będzie zgłoszenie od posiadacza zwierzęcia (art. 25 ust. 2 u.z.l.z.).

Podkreślić należy, że ustawodawca przewidział potrzebę świadczenia usług poza siedzibą zakładu leczniczego, na co zezwolił w art. 25 ust. 2 u.z.l.z.

Jeśli wskazane powyżej trzy wymogi są realizowane przez usługodawcę, należy uznać, że sama usługa realizowana jest zgodnie z prawem.

Ani w u.z.l.z. ani aktach wykonawczych nie zostały uregulowane kwestie wykorzystania mobilnego stanowiska użytkowanego przez zakłady lecznicze poza ich siedzibą. Jednak wnioskowanie, że pewne świadczone usługi poza siedzibą są dozwolone, np. kastracja prosiąt w gospodarstwie, zaś wykorzystanie przystosowanego do wykonywania zabiegów pojazdu już nie, nie jest poparte argumentami prawnymi.

Należy też zwrócić uwagę na istotną kwestię wartości chronionych prawem z zakresu ochrony zwierząt. Zapobieganie bezdomności zwierząt i opieka nad zwierzętami niechcianymi wymaga zaangażowania i współpracy, o czym już była mowa. Ważną kwestią jest włączenie się samorządu lekarsko-weterynaryjnego w działania na rzecz zwierząt oraz wspieranie i zaangażowanie w rozwijanie najefektywniejszych metod, które pozwolą na łatwy dostęp do usługi kastracji lub sterylizacji zwierzęcia.

Opracowali:

mgr Agnieszka Gruszczyńska

r. pr. dr Michał Rudy